

CEMAL SÜREYA

ŞAİRİN HAYATI
ŞİİRE DAHİL

FEYZA PERİNÇEK - NURSEL DURUEL

FEYZA PERİNÇEK
NURSEL DURUEL

CEMAL SÜREYA
“Şairin Hayatı Şiire Dahil”

© 2008, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Kaynak Yayınları, 1995

Can Yayınları'nda 1. basım: 2008

3. basım: Eylül 2017, İstanbul

Bu kitabın 3. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Editör: Faruk Duman

Düzeltili: Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapaktaki fotoğraf: © Ara Güler / Doğu Sanat ve Müzecilik A.Ş.

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Ayhan Matbaası

Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. Gelincik Sokak No: 6 Kat: 3

Güven İş Merkezi, Bağcılar, İstanbul

Sertifika No: 22749

ISBN 978-975-07-3562-2

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750735622

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

FEYZA PERİNÇEK
NURSEL DURUEL

CEMAL SÜREYA
“Şairin Hayatı Şiire Dahil”

CEMAL SÜREYA’NIN DESENLERİYLE

FEYZA PERİNÇEK, 18 Ağustos 1949'da Ankara'da doğdu. Ankara Üniversitesi Gazetecilik Yüksek Okulu'nu bitirdi. 12 Mart döneminde TİİKP (Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi) davasından yargılandı. İki buçuk yıl, Yıldırım Bölge Kadınlar Koğuşu'nda hapis yattı. Gazeteciliğe *Akşam* gazetesinde başladı. Ardından Gençlik ve Spor Bakanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü'nde çalıştı. 1974'ten 2002'ye kadar aylık ve haftalık *Aydınlık'ta*, *Halkın Sesi*, *Saçak*, 2000'e *Doğru*, *Bilim ve Ütopya*, *Kadınlar Dünyası* dergilerinde; 1978-1980 ve 1993-1994 yıllarında günlük *Aydınlık* gazetesinde yazı, haber ve röportajları yayımlandı. Bu yayın organlarında yazışleri müdürlüğü, haber müdürlüğü, yayın koordinatörlüğü gibi görevlerde bulundu. Kaynak Yayınları tarafından yayımlanan *Atatürk'ün Bütün Eserleri* ile Ulusal Kanal televizyonunda çeşitli işlerde çalıştı. 2000'e *Doğru* dergisinde Cemal Süreya'yla aynı odada birlikte çalıştı. Cemal Süreya'nın ölümünün ardından *Cemal Süreya Arşivi* kitabını yayıma hazırladı. 12 Ağustos 2003'te hayata veda etti.

NURSEL DURUEL, 1941'de Şarkikaraağaç'ta doğdu. İstanbul Üniversitesi Arkeoloji mezunu. TRT'nin ilk produktörlerinden. 1965-1985 arasında İstanbul Radyosu Kültür Yayınları'nda çalıştı, başta edebiyat, sanat olmak üzere çeşitli alanlarda sayısız program yaptı. Daha sonra dış yapımcı olarak devam etti. "Yayın Dünyası" adlı kitap programı 15 yıl sürdü. Reklam yazarlığı yaptı, ansiklopedilere edebiyat maddeleri yazdı. TRT-TV2'deki bazı kültür programlarına danışman, metin yazarı, konuşmacı olarak katkıda bulundu. BRT'nin (İstanbul Büyükşehir Radyo-TV) kuruluşunda radyo müdür yardımcısı olarak görev aldı. İlk öykü kitabı *Geyikler*, *Annem* ve *Almanya* 1980'de Akademi Kitabevi Öykü Ödülü'ne, 1983'de Sait Faik Hikâye Armağanı'na değer görüldü. *Yazılı Kaya* kitabındaki "Burgaç" adlı öyküyle 1990'da Yunus Nadi Yayınlanmamış Öykü dalında ödül aldı. Öyküleri çeşitli dillere çevrildi.

Diğer kitapları: Cemal Süreya, "Güvercin Curnatası" (1997, derleme); A'dan Z'ye (2003, Kitap-lık dergisi eki); Muzaffer Aksoy: Bilime Adanmış Bir Ömür (2005, biyografi); Cumhuriyetin Çocukları Arkeolojinin Büyükleri: Tahsin Özgüç, Nimet Özgüç (2011, biyografi); İnsanlar İçinde Bir İnsan: Sait Faik Hikâye Armağanı Antolojisi (2007); Genç Olmak - 80 Yazardan 80 Öykü (2009, 2 cilt); Fürüzan, Yaz Geldi (2009, seçme öyküler); Selçuk Baran, Öğle Saatleri (2015, seçme öyküler).

İçindekiler

Önsöz	13
-------------	----

BİRİNCİ BÖLÜM: Çocukluğu ve İlkgençliği

Erzincan	17
Şairlik duygusunun ilk uyanışı	22
Sürgün	23
Gülbeyaz'ın ölümü	27
İstanbul ve Sansaryan Han	29
Yeniden Bilecik	36
"Babaanne, neyiz biz?"	40
İlk dergi, ilk gazete	41
Esmâ geliyor!	48
Parasız yatılı	52
İlk okumalar	58
Çadır bekçisi-koza işçisi şair adını buluyor	60
Kızıl mısralar	63
Haydarpaşa Lisesi	66
Esmâ kaçıyor!	75

İKİNCİ BÖLÜM: İlk Şiirler

Mülkiye mi, Siyasal mı?	83
Sabah yürüyüşleri	89

Yazar arkadaşlığı	94
Kazgan.....	104
İlk şiir: “Şarkısı Beyaz”	111
İlk evlilik	120
Bir kadın adı: Üvercinka.....	130
Ankaralı şair İstanbul’da	134
Evde huzur yok	145
Babasının ölümü.....	146

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: *Üvercinka, Göçebe, Beni Öp Sonra Doğur Beni, Şapkam Dolu Çiçekle, Günyübirlik*

İkinci Yeni ve Cemal Süreya	151
İlk kitap: Üvercinka	167
Üvercinka’lar sobada yanıyor	181
Üvercinka’ya Yarım Elma.....	185
555 K	186
İlk Papirüs	191
Paris-Kars.....	197
R. Tomris	204
Göçebe	211
Papirüs’ün çıkış öyküsü.....	222
Nasıl bir dergi?	227
Sosyalist düşünce Papirüs’e de yansır	232
Zuhal Tekkanat’la evleniyor	242
“Benim Bünyaminim Memo”	245
Memuriyete dönüş.....	247
Doğum günü değişiyor!	263
Şiir mektuplar.....	267
Beni Öp Sonra Doğur Beni.....	282
Güngör Demiray’la evleniyor	297
Yine ayrılık	301

Darphaneden geçen Kuyrukluydız.....	305
Şapkam Dolu Çiçekle ve Günübürlük.....	310
Yeniden Zuhul	320
Kırk yıl sonra Erzincan.....	329
Bayan “En Nihayet”.....	332
Son Papirüs.....	341

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: *Çağdaş Derviş, Sevda Sözleri, Günler (Günlük), 99 Yüz (İzdüşümler-Söz Senaryoları), Sıcak Nal, Güz Bitigi*

Emekli oluyor	355
Tuzaklarla dolu bir meslek.....	357
Maliye ve şiir	363
Son ev son durak	371
Memo bir kâbustur artık.....	374
Sevda Sözleri	380
Dergiler	387
Milliyet Sanat, Gösteri, Günlük.....	387
Çocukça “Aritmetik İyi Kuşlar Pekiyi”	389
Maliye Yazıları	390
Saçak	391
2000’e Doğru, “İzdüşümler”-“Söz Senaryoları”.....	393
Sıcak Nal ve Güz Bitigi.....	404
“Lacivert Bir Çingiraktır Ölüm”	415
“Behçet Hoca kalktı, beni alımdan öptü”.....	420
Ajandasında ve dosyasındaki notlar: 1 Mayıs ve ötekiler....	426
Doğu-Batı çelişmesi	430
Türkçenin şairi.....	433
“Şiir, hayatın köpüğüdür”	439
Aşkta vicdan muhasebesi	444
Seçilmiş bir hayat	456

Son bir ay	457
Son pazartesi	463
Son vapur	470

Önsöz

Cemal Süreya üzerine bir kitap yazma düşüncesi, 2000'e Doğru dergisindeki *Cemal Süreya Arşivi* çalışmaları sırasında doğdu.

Dergi, Cemal Süreya'nın ölümünden hemen sonra oğlu Memo'ya başvurarak kitaplığıyla dosyalarını satın aldı.

Dosyalar (mektuplar, yarım kalmış çeviriler, incelemeler, şiir taslakları, notlar vb.) karmakarışıkta. Bu malzemenin sistematik bir biçimde düzenlenmesi, Cemal Süreya ile ilgili her türden bilgi ve belgenin toplanması, olabildiğince geniş bir arşiv kurularak günün ve geleceğin araştırmacılarına sunulması amacıyla bir çalışma grubu oluşturuldu. Bu grupta, Doğu Perinçek, Hulki Aktunç, Orhan Alkaya ve Tuğrul Tanyol'la birlikte biz de yer alıyorduk.

Cemal Süreya'nın ölümü yalnız edebiyat dünyasında değil Türkiye'nin dört bir yanında yankılanmıştı. Gazete ve dergilerde hakkında sayısız yazı çıkıyor, çeşitli kentlerde art arda anma toplantıları düzenleniyordu. Ama biliyorduk ki, toplumumuzun belediğini saran sis, bir süre sonra onun da üstünü örtecek.

Görev bölümü yapılarak hızla girişildi işe. Arşivin düzenlenmesini biz üstlendik. Kitap hazırlığına da aynı zamanda başladık. Bir yandan dosyaları fişliyor, gazete, dergi koleksiyonlarını tarıyor, kim bilir kaç kez okuduğumuz şiirlerini, yazılarını tekrar tekrar elden geçiriyor, bir yandan da yakınlarıyla, dostlarıyla konuşmalar yaparak banda kaydediyorduk. Ulaştığımız her yeni bilgi bizi daha fazlasını öğrenmeye kıskırtıyordu. Böylece son derece çekici, bir o kadar da ürkütücü bir alanda dolanırken bulduk kendimizi.

Ürkütücüydü, çünkü hem biyografi türünün taşıdığı tuzakların hem de Cemal Süreya'nın boyutlarının farkındaydık. Bir değil, birçok Cemal Süreya vardı karşımızda. Şair, denemeci, dergici, maliyeci olarak bilinen yönleriyle olduğu kadar, hayatının ve kişiliğinin bilinenden çok bilinmeyen yönleriyle farklı Cemal Süreyaalar...

“İnsan her durumda başka biridir,” diyen, bunu doğrulayan, yine de hep kendisi olarak kalan Cemal Süreya...

Doğruluk derecesi birkaç kaynaktan sınanmamış tek satır girmedi kitaba. Ancak, hayatının akışını izlerken ortaya çıkan bazı boşlukları gidermek elimizde değildi. Çelişkili durumlarda ise kimi kez dikkate almadık kimi kez de yorumu okura bıraktık.

Cemal Süreya, “Yanıma Payı” başlıklı yazılarından birinde, şairin hayatının şire dahil olduğunu; şiir okurunun, şairin yapıtına yansımamış hayat bölümünü de o yapıtın bir parçası saydığını söylüyordu. Biz, bu kitapla, Cemal Süreya'nın hayatıyla şiiri arasındaki bağı daha görünür hale getirmeye çalıştık. Aslında Cemal Süreya, özellikle günlüklerinde, somut bilgiler dışında ipuçlarını da bırakmıştı. Ayrıntıya girdikçe, hayatının şiiriyle bağlantısı kendiliğinden ortaya çıkıyordu.

Kitapları hakkında, gerek yayımlandıkları yıl gerekse daha sonraki yıllarda yapılan tartışma ve değerlendirmeleri olabildiğince geniş aktarmaya çalıştık.

İki kişinin araştırma yapması dünyanın en zevkli işlerinden biri, ama yazmaya gelince değişiyor durum. Uğraş alanları farklı iki insan olarak en temel sorunumuz ortak zaman bulabilmektir. Daha da önemlisi, yazma eyleminin, özünde tek kişilik bir eylem oluşu ve bunun sürekli direticiliğiydi. Kimi kez tek sözcük için saatlerce tartıştığımız, çalışmaya ara verme gereğini duyduğumuz oldu. Bu nedenle öngördüğümüzden daha uzun sürede bitti kitap.

Bitti mi?

Cemal Süreya söz konusu olduğuna göre, farklı yaklaşımlarla daha pek çok kitap yazılacak, bizimki de onlarla tamamlanmış olacak.

Bu kitap, ne yazık ki, adlarını tek tek sayamayacağımız çok sayıda kişinin ve bazı kuruluşların değerli katkılarıyla oluştu.

Bize zaman ayırıp anılarını anlatan, tanıklıklarını aktaran, elle-rindeki mektupların, yazıların, desenlerin, fotoğrafların vb. aslını veya kopyasını almamıza ya da görmemize izin veren yakınlarına, dostlarına, arşivlerini açan kuruluşlara bir kez daha teşekkür ediyoruz.

Feyza Perinçek-Nursel Duruel
1995

BİRİNCİ BÖLÜM
Çocukluğu ve İlkgençliği

Erzincan

1931 yılında Erzincan'da doğdum. Bir doğum günüm yoktur benim.¹

Anası da “hiç olmadı”. Babası, “bin yıl önce” öldü. Hem de iki kere. Birincisinde kör oldu² Cemal Süreya. İkincisinde, babasının parçalanmış başını gazete kâğıdına sarıp toprağa gömdüklerinde, tek damla yaş akmadı gözlerinden.

Bir doğum günü yok ama, ilerde bol bol seçer kendine. Bir ara “10 Ağustos” der, biriyle yan yana kutlasın diye. Sonra “4 Mart” a çevirir, o da başkasıyla beraber olsun diye.

Cemalettin Seber, 1931 yılında Erzincan'da doğan, nüfusa kayıtlı³ 185 erkek çocuktan biri.

O tarihte Erzincan, Türkiye'nin yolu en az bölgesi. Sokaklarında kaldırım yok. Meyve ve sebzelerinin eski tadı olmasa da Trabzon, Erzurum ve Kars bölgesinin ihtiyacını karşılıyor. Fasulye ve hayvan ürünlerinde Türkiye çapında pazarı var. Sanayi gelişmemiş. Ortaokul sayısı iki.

1. Güngör Demiray'a mektup, Cemal Süreya Arşivi “Mektuplar” dosyası. (Cemal Süreya'dan yapılan alıntılar, bütün kitapta italik olarak gösterilmiştir.

2. “Sizin Hiç Babanız Öldü mü?”, *Üvercinka / Sevda Sözleri* (Bütün Şiirleri), Can Yayınları, İstanbul, 1994, s. 24.

3. Nüfus Hüviyet Cüzdanı Numarası: 342212-K.

Molla Güzel Mahallesi, Cilt 46, sayfa 80, Hane 214.

Nüfus kütüğü, önce Bilecik, İzzet Paşa Mahallesi 326 No'lu Hane'ye, daha sonra da, Ankara-Çankaya ilçesi Meşrutiyet Mahallesi'ne nakledilir.

1047’de başlayan depremler, birkaç önemli yapı dışında eski uygarlıkların izlerini silip süpürmüştü. Türk’ü, Kürt’ü, Ermeni’si, Rum’uyla bütün halk yoksul.

1929-1930 istatistiklerine göre, içki ve sigara tüketiminde Türkiye’nin başta gelen illerinden biri. Aslında bu özelliği çok eskilere uzanıyor.

Seyahatnamelere “çevresi dağlık, ortası bağlık” bir belde olarak geçen; Fırat’ın suyu, havasının hoşluğu, meyvelerinin bolluğu (Evlıya Çelebi, 73 çeşit armut gördüğünü yazar) anlatılan Erzincan’ın halkı için İbn Bibi şöyle der:

Erzingân’da gül gülistandır. Halkı yiyiciliği men etmiştir, eğlenceye düşkündürler. Hezeyan duymanın ehlidirler. Çok yaşlı ihtiyarların öğütlerini dinlemezler, ulûlemin (padişahın), ulemanın rey ve tedbirlerini kabul etmezler ve memleket beylerinin katline azmederler.¹

Cemalettin’in doğduğu yıl, kentin valisi olan Ali Kemali, *Erzincan* adlı kitabında, ısrarla aramasına rağmen, “Erzincan’ın hayat aşamalarını dile getirmiş bir şair bulamadığı”nı söyler. Buna karşılık zengin bir folkloru vardır: gurbet türküleri, Esmen ile Zincan’ın aşkı, Seydi Sultan, maniler vb...

İlhan Berk’e göre,² “Erzincan Türkçenin en çılgınlık, en çın çın sesi”dir. “Er zin can!”

* * *

*Annem bir Alevi kızıdır. Adı da Gülbeyaz’dır.*³

1. Ali Kemali, *Erzincan*, Kaynak Yayınları, İstanbul, 1992, s. 259.

2. Cemal Süreya Arşivi, “Mektuplar” dosyası.

3. Cemal Süreya, 1987’de, İstanbul-Kadıköy Gençlik Kitabevi’nde bir dizi sohbet toplantısı düzenlemişti. Her cumartesi bir edebiyatçı Cemal Süreya’nın konduğu oluyordu. Bu sohbetlerin ilkinin kendisiyle yaptı ve hayatını anlattı. Dipnotlarda “Gençlik Kitabevi Konuşmaları” adıyla geçecek alıntılar, bu konuşmaya aittir.

Cemal Süreya'nın ailesi hakkında bilinenler, iki kuşaktan öteye geçmiyor. Büyükbabası Kamer Bey, büyükannesi Hatice Hanım. Cemal Süreya, büyükbabasını hiç görmemiş.

1900'lerin ilk on yılında Kamer Bey'le Hatice Hanım'ın dört çocukları olur: Fatma, Memo, Hüseyin ve Hasan.

Erzincan'ın hatırı sayılır, varlıklı aileleri arasındalar. Vali ava gittiğinde geyik vurursa bir but da onların eve gelir. Önünden dere akan, geniş bahçeli bir evde otururlar. Birinci Dünya Savaşı sırasında Ruslardan kaçıp köylere sığınmak zorunda kalsalar da, esas olarak bu evde büyür çocuklar. Ataerkil bir aile düzeni. Kamer Bey öldüğünde, yerini büyük oğlu Memo alır. Ayrıca ailenin tek okumuşu o. İdadi mezunu.

Baba tarafından da varlıklı olan Hatice Hanım, kocasının ölümünden sonra mallarını satıp oğullarına sermaye yapar. Memo ve Hüseyin nakliyeciliğe başlarlar. O zamanlar Erzincan'da çok az aile motorlu araca sahip.

Hüseyin, yakışıklı bir adam. Hep takım elbiseli, kravatlı, tiril tiril... İstanbul'a gide gele büyük kent görgüsü kazanmış. "Süslü Hüseyin" derler ona.

Gülbeyaz, Erzincan'ın en yeşil köyü Karatuş'tan. Nüfus kaydındaki adı Güllü. Kara kaşlı, kara gözlü bir Zaza kızı. Annesini küçük yaşta kaybetmiş. Babası Çanakkale'de şehit düşmüş. Kardeşleriyle onu, amcası büyütmüş.

Cemal Süreya'nın kız kardeşi Ayten, yıllar sonra Karatuş köyüne gittiğinde, dayısı ona, hiç tanımadığı annesini şöyle anlatır: "Annen bir tül kadar beyazdı. Biz ona 'Beyaz' derdik. O kadar güzel bir kadındı."¹

Hüseyin, yollarda gidip gelirken Karatuş'tan bir geçişinde âşık olur Gülbeyaz'a. Onun da gönlü Hüseyin'de. Bir sabah, ağabeyi Memo'yla birlikte kaçırlar kızını.

Böylece Gülbeyaz, Karatuş köyünden Erzincan'daki büyük eve gelin gelir.

Önce Cemalettin doğar. Ardından sırasıyla Kemal, Perihan ve Ayten.

1. Ayten Seber Kazak, biyografi görüşmesi.

Kemal küçücükken ölür.

Dört yaşındayım. Bir yaşındaki kardeşim Kemal ölmüş. Babam kollarındaki bir yastığın üstünde taşıyor onu. Arında bir kalabalık. Ağır ağır ilerliyorlar. Ben penceredeyim. Kış.¹

Ölümlerle bu ilk karşılaşma, Cemal Süreya'nın son kitabı *Güz Bitigi*'ndeki dizelerde uç verir.

*Bir kış göğü gibi o saat alçalır ölüm,
Yalnız iştirme duygusu kalır ortada.²*

Ailem güzel bir aileydi. Amcam okurdu. Babam pek bir şey okumazdı. Ama konuşmayı severdi. Konuşmayı çok seven bir ailenin çocuğuyum.³

Ana tarafı da baba tarafı da Kürt olduğu halde evde konuşulan dil Türkçe. Özellikle babaanne, torunlarının kulaklarında sürüp gidecek temiz bir Türkçeyle konuşur. Cemal Süreya da kardeşleri de Kürtçe bilmezler. Bir-iki türkü dışında Cemal Süreya'da kulak dolgunluğu bile yok ama bir ses var. Kardeşlerinde o ses de kalmamış.

Benim dil serüvenim şu: Küçük çocuk bakıcıya veriliyor, daha doğrusu o çocuk kendini bakıcının elinde buluyor; seviyor bakıcısını; onu ana belliyor. Türkçeyle ilişkim böyle. Bir noktada gurbetin aşka dönüşmesi. Bu dil yorganımdır benim: biraz haşhaş, biraz balık kokar. Biraz da zeytin tadı taşır.⁴

1. 56. Gün, 999. *Gün/Üstü Kalsın*, Broy Yayınları, İstanbul, 1992, s. 31. (Günlüklerden yapılan alıntılar bundan sonra dipnot olarak verilmeyecek, hangi gün olduğu geçtiği yerde belirtilecektir.)

2. "Bir Kış", *Güz Bitigi / Sevda Sözleri (Bütün Şiirleri)*, Can Yayınları, İstanbul, 1994, s. 293.

3. Aktaran Necati Güngör, "Cemal Süreya'nın Öğrencilik Yılları", *Gösteri*, Aralık 1991.

4. Enver Ercan'ın röportajı, *Düşün* dergisi, Ocak 1986.

Bir özlem gibi kalır içinde Kürtçe. Belki biraz da anne-
siyle özdeşleşir. Son yıllarında “insanın anadilini bilmemesi
ne kötü” diyerek, eşi Birsen Hanım’ın desteğiyle Kürtçe öğ-
renmeye karar verir. Alfabe bulunur, dersler başlamak üze-
reyken 12 Eylül gelir. Ortadan kaldırılan kitaplarla birlikte
alfabe de yok olur.

*O yıllarda ülkemizde
Çeşitli hükümlerle
Yetmiş iki dilden
İkisi yasaklanmıştı:*

İkincisi Türkçe.¹

Cemalettin 6 yaşına kadar annesi, babası, kardeşleri, ha-
lası, amcaları ve babaannesiyile mutlu bir çocukluk geçirir.
Üstelik evin ayrıcalıklı çocuğu. Özellikle babaannesinin ve
büyük amcası Memo’nun gözünde özel bir değeri var. Töre
gereği erkekler için ayrı, kadınlar için ayrı sofralar kurulur. Ce-
malettin’in yeri, amcası Memo’nun yanı sıra. Ailenin soyadını
sürdürececek ilk erkek çocuk olarak yaşının üstünde yetkilerle
donatılır. Kız kardeşleri, hatta amca çocukları doğduğunda,
adlarını o verir.

Hemen karşılarında bir ev vardır. Daha büyük, daha gü-
zel, daha zengin bir ev. Evin kızı 18 yaşında, adı Perihan. Ce-
malettin daha 6 yaşında. Kız kardeşinin adını Perihan koyar.

1980’lerin sonunda, Ali Koçman’ın sorularını yanıtlar-
ken yedi-sekiz yaşından itibaren –belki daha da önceden–
kadınların kendisini etkilediğini söyleyecek.²

*Erzincan’daki son evimiz. Beş yaşındayım. Dama çıkmışım. Yan-
daki avluda bir kadın kendi bedenini seviyor. Bayağı kucaklıyor, okşuyor
bedenini. Orhan’ın annesi. Orhan’ın ablası ilkokulda. Sınıfını geçmiş. So-
kaktaki bütün kapıları çaldı. Bütün annelerin elini öptü. (307. Gün)*

1. “Kısa Türkiye Tarihi IV”, *Sıcak Nal / Sevda Sözleri* (Bütün Şiirleri), Can Yayınları,
İstanbul, 1994, s. 257.

2. “Şiir Bir Başkaldırma Sanatıdır”, *Vizon* dergisi, Kasım 1988.

“*Cemal Süreya / Şairin Hayatı Şiire Dahil*, alışlagelmiş, planı kılıplaşmış, beylik bir yaşamöyküsü değil. Tam tersine, Cemal Süreya şiirinin olanca inceliğini düzyazıda arıyor. Cemal Süreya'nın şiirinden hayata açılıyor, şairin hayatını şiirle buluşturuyor, örtüştürüyor. Böylesi bir yöntemi seçtiği için, hem göz kaşıyor hem de kim bilir ne çetin bir çalışmaydı, dedirtiyor okura. Diyebilirim ki, edebiyatımızda yazılmış en güzel biyografilerden biri, bir başyapıt.”

SELİM İLERİ

Cemal Süreya / Şairin Hayatı Şiire Dahil, Feyza Perinçek ile Nursel Duruel'in birlikte yaptıkları bir çalışma. Yalnızca edebiyat dünyamız için değil, okurlar ve tüm şiirsevenler için de vazgeçilmez bir kaynak. Sanatçının desenleri ve yaşamının çeşitli dönemlerinde çekilmiş fotoğraflarıyla...

Kapak fotoğrafı: Ara Güler

🌐 canyayinlari.com 🐦 twitter.com/canyayinlari 📘 facebook.com/canyayinevi

ISBN: 978-975-07-3562-2

9 789750 735622